

มติคณะรัฐมนตรี

วันที่ 4 เดือน เมษายน พ.ศ. 2566

เว็บไซต์ รัฐบาลไทย

URL : <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/66983>

ต่างประเทศ

7. เรื่อง สรุปผลการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสมัยที่ 7 (CED 7) ระดับรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เสนอ สรุปผลการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสมัยที่ 7 (The Seventh Session of the Committee on Environment and Development: CED 7)¹ ระดับรัฐมนตรี ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติกรุงเทพมหานคร และผ่านระบบการประชุมทางไกล ระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน-1 ธันวาคม 2565 โดยมีรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายเกออร์กส์ เฟ็ชเชอร์) เป็นผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมฯ [คณะรัฐมนตรีมีมติ (22 พฤศจิกายน 2565) เห็นชอบต่อกรอบท่าทีไทยสำหรับการประชุมฯ และหลักการต่อร่างปฏิญญาระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการปกป้องโลกของเราผ่านความร่วมมือระดับภูมิภาคและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกและแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคว่าด้วยมลพิษทางอากาศ ภาคผนวกของปฏิญญาระดับรัฐมนตรีฯ และอนุมัติให้หัวหน้าคณะผู้แทนไทย หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายให้การรับรองปฏิญญาระดับรัฐมนตรีฯ และภาคผนวกของปฏิญญาระดับรัฐมนตรีฯ] สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. การประชุม CED 7 ระดับรัฐมนตรี ภายใต้หัวข้อหลัก “Protecting our planet through regional cooperation and solidarity in Asia and the Pacific” สรุปได้ ดังนี้

1.1 การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส ที่ประชุมได้เน้นย้ำความสำคัญของความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และมลพิษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ผ่านการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงปัญหามลพิษข้ามแดนที่สำคัญโดยเฉพาะมลพิษทางอากาศที่จำเป็นต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน โดยอาศัยการกำหนดนโยบายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ ได้เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกร่วมกันทบทวนการดำเนินงานตามปฏิญญาระดับรัฐมนตรีว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกที่รับรองเมื่อปี พ.ศ. 2560 พร้อมทั้งหารือการดำเนินงานเพื่อเร่งรัดการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคร่วมกัน

1.2 การประชุมระดับรัฐมนตรี

1.2.1 ที่ประชุมได้เน้นย้ำถึงความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อแก้ไขความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงเพื่อมุ่งสู่คาร์บอนต่ำ และการดำเนินงานเพื่อบรรลุการประกาศเจตนารมณ์ของประเทศสมาชิกเรื่องการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ รวมถึงปัญหาการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพจากการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศที่มากเกินไป การทำลายถิ่นที่อยู่ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และชนิดพันธุ์รุกราน² ทำให้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และปัญหาทางมลพิษ เช่น มลพิษจากขยะมูลฝอยและพลาสติกที่ส่งผลกระทบขยายไปถึงระบบนิเวศทางทะเล ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในด้านนโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับการแก้ปัญหาที่อิงจากธรรมชาติ (Nature based Solutions) เพื่อช่วยให้ประเทศต่าง ๆ เพิ่มความพยายามในการดำเนินการด้านสภาพอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องเสริมสร้างความสอดคล้องของนโยบาย การทำงานร่วมกัน และกรอบกฎหมายเพื่อการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ

1.2.2 การเสวนาโต๊ะกลม (Roundtable) 2 หัวข้อ ได้แก่

(1) “Strengthening regional collaboration to protect our planet” เป็นการนำเสนอนโยบายหรือข้อริเริ่ม รวมถึงประเด็นสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยประเทศไทยนำเสนอการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้ผลักดันอย่างเป็นรูปธรรมผ่านการขับเคลื่อนด้วยโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว การพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทย ตลอดจนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญต่าง ๆ ที่ไทยมีส่วนร่วมในภูมิภาค ได้แก่ การประกาศเป้าหมายมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน ภายในปี ค.ศ. 2050 และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2025 ผ่านการพัฒนาภาคคาร์บอนเครดิต รวมทั้งการร่วมมือกับภูมิภาคในการแก้ไขมลพิษทางอากาศที่สำคัญ เช่น การประยุกต์ใช้ดาวเทียมเพื่อติดตามและคาดการณ์ PM_{2.5} ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และการมีบทบาทนำในการแก้ไขปัญหามลพิษจากพลาสติกซึ่งเป็นปัญหาข้ามพรมแดน สำหรับการดำเนินงานภายในประเทศได้ยกระดับความพยายามในการจัดการกับพลาสติก โดยได้จัดทำ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก³ ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน การเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง และการห้ามนำเข้าเศษพลาสติก ภายในปี พ.ศ. 2568 นอกจากนี้ ได้เน้นย้ำว่าไทยพร้อมร่วมมือกับนานาประเทศเพื่อการส่งเสริมการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมระดับโลกต่อไป

(2) “The Future of our Ocean” เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีในประเด็นด้านการอนุรักษ์ พื้่นฟู และปกป้องมหาสมุทร โดยที่ประชุมได้เน้นย้ำให้ประเทศต่าง ๆ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายร้อยละ 30 ของพื้นที่คุ้มครองทางทะเล⁴ ภายในปี ค.ศ. 2030 พร้อมการดำเนินงานท่าเรือที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมนวัตกรรมและความปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยการพัฒนารอบการกำกับดูแลด้วยการลดก๊าซเรือนกระจกผ่านกลไกการกำหนดราคาคาร์บอนและส่งเสริมความหลากหลายทางเพศในภาคการเดินเรือ การสนับสนุนระบบ Ocean accounting ซึ่งเป็นเครื่องมือเพื่อการวางแผนการพัฒนามหาสมุทรอย่างยั่งยืน การจัดหาเงินทุนเพื่อการปกป้องระบบนิเวศที่ใกล้สูญพันธุ์ และ การจัดทำมาตรฐานการสนับสนุนจากภาคเอกชนเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy)⁵

2. การร่วมกันรับรองเอกสารผลลัพธ์การประชุม 2 ฉบับ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2565 ได้แก่ (1) **ปฏิญญาระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการปกป้องโลกของเรา** เพื่อเน้นย้ำความสำคัญของการเสริมสร้างการดำเนินการเพื่อลดผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การฟื้นฟูระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ การลดมลพิษทางอากาศ การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน การยกระดับเข้าถึงข้อมูลและกระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสาธารณชน รวมถึงการเสริมสร้างความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก และเน้นย้ำบทบาทของ ESCAP ในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ประเทศสมาชิกเสริมสร้างขีดความสามารถการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ เพื่อต่อสู้กับปัญหาและความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม และ (2) **แผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคฯ** (เป็นภาคผนวกของปฏิญญาระดับรัฐมนตรีฯ) เพื่อตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์ รวมทั้งร่วมกันหาแนวทางในการตอบสนองต่อความท้าทายด้านมลพิษทางอากาศระดับภูมิภาค ทั้งนี้ เอกสารทั้ง 2 ฉบับ มีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่ **คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบไว้แล้ว** เช่น การเพิ่มประเด็นการแบ่งปันข้อมูลแบบเปิดที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพอากาศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 การปรับถ้อยคำในเรื่องของกลไกทางการเงินโดยเป็นการเน้นย้ำการดำเนินงานผ่านกลไกความร่วมมือและแพลตฟอร์มต่าง ๆ รวมทั้งการเพิ่มบทบาทของ ESCAP ให้ชัดเจนเพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ประเทศสมาชิกในการเสริมสร้างขีดความสามารถ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ เพื่อต่อสู้กับปัญหาและความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งการปรับแก้ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศสมาชิกรวมถึง

ไทยในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเด็นท้าทาย ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามบริบทและขีดความสามารถของแต่ละประเทศสมาชิกบนพื้นฐานของความสมัครใจ

¹คณะกรรมการว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (Committee on Environment and Development: CED) เป็นหนึ่งในคณะกรรมการย่อยของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: ESCAP) แห่งสหประชาชาติ ปัจจุบันมีสมาชิก 53 ประเทศ

²ชนิดพันธุ์รุกราน หมายถึง สิ่งมีชีวิตที่ไม่ได้มีต้นกำเนิดในพื้นที่หรือสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ แต่แพร่กระจายมาจากที่อื่น คุกคามระบบนิเวศแหล่งที่อยู่อาศัย หรือชนิดพันธุ์อื่น ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศดั้งเดิมได้

³คณะรัฐมนตรีมีมติ (17 เมษายน 2562) รับทราบ (ร่าง) Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561-2573 ตามที่ ทส. เสนอ

⁴พื้นที่คุ้มครองทางทะเล (Marine Protected Area) คือ พื้นที่บริเวณน้ำขึ้นน้ำลง หรือบริเวณพื้นที่ท้องทะเลรวมทั้งมวลน้ำสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ ลักษณะสำคัญทางประวัติศาสตร์และสังคม ซึ่งต้องสงวนไว้ด้วยระเบียบกฎหมายหรือด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพอื่นใดเพื่อคุ้มครองส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของสภาพบริเวณนั้น ทั้งนี้ พื้นที่คุ้มครองทางทะเลในแต่ละประเทศอาจมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับกฎหมายหรือข้อบังคับของแต่ละประเทศที่กำหนด เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศนั้น โดยพื้นที่คุ้มครองทางทะเลในไทยมี 12 รูปแบบ เช่น อุทยานแห่งชาติทางทะเล พื้นที่ป่าชายเลน และพื้นที่แนวปะการัง

⁵เศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) คือ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับท้องถิ่นและชุมชน เพื่อให้มีการดำรงชีพและดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งและทะเล

8. เรื่อง ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและสำนักงานส่งเสริมการค้าและการลงทุนแห่งสาธารณรัฐเกาหลีฉบับใหม่

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบต่อร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) และสำนักงานส่งเสริมการค้าและการลงทุน แห่งสาธารณรัฐเกาหลี (ร่างบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับใหม่) ทั้งนี้หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงถ้อยคำของร่างบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับใหม่ที่มีสาระสำคัญหรือข้อตกลงผลประโยชน์ของประเทศไทย ให้ สกพอ. สามารถพิจารณาดำเนินการภายใต้หลักการดังกล่าวข้างต้น โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง รวมทั้งอนุมัติให้เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับใหม่ของฝ่ายไทยตามที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) เสนอ

สาระสำคัญของเรื่อง

1. คณะรัฐมนตรีมีมติ (19 พฤศจิกายน 2562) เห็นชอบร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่าง สกพอ. และสำนักงานส่งเสริมการค้าและการลงทุนแห่งสาธารณรัฐเกาหลี (ร่างบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับเดิม) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือของ สกพอ. และสำนักงานส่งเสริมการค้าและการลงทุนแห่งสาธารณรัฐเกาหลีในการส่งเสริมความสัมพันธ์ในด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมระหว่างไทยและสาธารณรัฐเกาหลี

2. ร่างบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับเดิมได้ครบระยะเวลาการมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2565 อย่างไรก็ตาม สำนักงานส่งเสริมการค้าและการลงทุนแห่งสาธารณรัฐเกาหลีประจำประเทศไทยได้หารือกับ สกพอ. และได้เสนอขอขยายระยะเวลาของบันทึกความเข้าใจดังกล่าวออกไปอีก 3 ปี ผ่านการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับใหม่ ซึ่งมีสาระสำคัญและเงื่อนไขต่าง ๆ เช่นเดียวกับบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับเดิม ทั้งนี้ ในระหว่าง ปี 2562 - 2565 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่บันทึกความเข้าใจฯ ฉบับเดิมมีผลบังคับใช้ สกพอ. และสำนักงานส่งเสริมการค้าและการลงทุนแห่งสาธารณรัฐเกาหลีได้มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับเดิม โดยเฉพาะความร่วมมือในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ และปิโตรเคมี เป็นต้น

3. กระทรวงการต่างประเทศ (กต.) (กรมเอเชียตะวันออก) พิจารณาแล้วไม่ขัดข้องต่อการขยายระยะเวลาของบันทึกความเข้าใจฯ เนื่องจากจะช่วยส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระหว่างไทยและสาธารณรัฐเกาหลีให้ก้าวหน้าได้อย่างเป็นรูปธรรมและไม่ขัดข้องต่อสารัตถะและถ้อยคำโดยรวมของร่างบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับใหม่ ทั้งนี้ เห็นควรให้เพิ่มเติมถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับการแทนที่บันทึกความเข้าใจฯ ฉบับเดิมเพื่อความชัดเจนสอดคล้องกับข้อเท็จจริง (สกพอ. ได้ดำเนินการแล้ว) และเห็นว่าร่างบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับใหม่ไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

9. เรื่อง ร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนว่าด้วยเรื่องการเร่งรัดการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 2

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบต่อร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนว่าด้วยเรื่องการเร่งรัดการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 2 (ร่างเอกสารผลลัพธ์ฯ) ซึ่งประกอบด้วย (1) ร่างขอบเขตการดำเนินงานของการประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนว่าด้วยเรื่องการเร่งรัดการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (ร่างขอบเขตการดำเนินงานฯ) และ (2) ร่างแถลงการณ์ร่วมระดับรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องการเร่งรัดการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 2 (ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ) ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุมดังกล่าวในส่วนที่มีสาระสำคัญหรือขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สามารถดำเนินการได้ โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง รวมทั้งเห็นชอบให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอนุชา นาคาศัย) หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่รัฐมนตรีในการประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนว่าด้วยเรื่องการเร่งรัดการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (การประชุมฯ) ครั้งที่ 2 และเข้าร่วมการประชุมในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายไทย ในการประชุมระดับรัฐมนตรีดังกล่าว พร้อมทั้งร่วมกับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิกอาเซียนให้การรับรองร่างเอกสารผลลัพธ์ฯ โดยไม่มีการลงนามตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ

สาระสำคัญของเรื่อง

1. การประชุมฯ ครั้งที่ 2 มีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ 31 มีนาคม 2566 ณ กรุงเทพมหานคร และ ผ่านระบบการประชุมทางไกล ภายใต้หัวข้อหลัก “ยุทธศาสตร์ที่มาจากหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อขับเคลื่อน SDGs ในภูมิภาคอาเซียนให้ประสบผลสำเร็จ” โดยมีประเทศไทยและประเทศฟิลิปปินส์เป็นประธานการประชุมร่วม ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียนได้จัดทำร่างขอบเขตการดำเนินงานฯ และร่างแถลงการณ์ร่วมฯ โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ (1) **ร่างขอบเขตการดำเนินงานฯ** เป็นเอกสารที่ระบุถึงกรอบการดำเนินงาน ประกอบด้วย พันธกิจ ขอบเขต และอำนาจหน้าที่ของกลไกที่ประชุมฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตาม เร่งรัด แลกเปลี่ยน และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานเรื่อง SDGs ในระดับภูมิภาคอาเซียน และ (2) **ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ** เป็นเอกสารที่ระบุถึงเจตนารมณ์ร่วมกันของรัฐมนตรีด้านการวางแผนแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนที่ต้องการส่งเสริมและเน้นย้ำเรื่องความร่วมมือเกี่ยวกับ SDGs ในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งที่ประชุม มีความมุ่งมั่นที่จะเร่งรัดการขับเคลื่อนทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคอาเซียนให้นำไปสู่การแก้ไขผลกระทบเชิงลบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

10. เรื่อง การขอความเห็นชอบต่อร่างปฏิญญาเวียงจันทน์ ค.ศ. 2023

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและอนุมัติตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เสนอดังนี้

1. เห็นชอบในหลักการต่อร่างปฏิญญาเวียงจันทน์ ค.ศ. 2023 โดยหากมีความจำเป็นต้องปรับ แก้ไขข้อความในร่างปฏิญญาเวียงจันทน์ ค.ศ. 2023 ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ขอให้ สทนช. สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

2. อนุมัติให้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการประชุมรัฐมนตรีเสนอการปรับแก้ข้อความในร่างปฏิญญาเวียงจันทน์ ค.ศ. 2023 ตามข้อคิดเห็นของกรมสนธิสัญญาและกฎหมายในการประชุมรัฐมนตรีในกรณีที่มีความจำเป็น

3. อนุมัติให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการประชุม สดุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ครั้งที่ 4 เป็นผู้รับรองปฏิญญาเวียงจันทน์ ค.ศ. 2023

สาระสำคัญของเรื่อง

สทนช. รายงานว่า

1. ราชอาณาจักรไทย ราชอาณาจักรกัมพูชา สปป.ลาว และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้ร่วมลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2538 (1995 Mekong Agreement) เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2538 โดยมีจุดประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การใช้ การอนุรักษ์ การจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องของลุ่มแม่น้ำโขงในลักษณะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก โดยมี สาธารณรัฐประชาชนจีนและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเป็นประเทศคู่เจรจา พร้อมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการแม่โขง (Mekong River Commission : MRC) ให้มีสถานะภาพเป็นองค์การระหว่างประเทศ (International Body)

2. การดำเนินการของคณะกรรมการแม่โขงที่ผ่านมาได้มีการประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่างจำนวน 3 ครั้ง ดังนี้

การประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขง	ผลลัพธ์ของการดำเนินการ
ครั้งที่ 1 (5 เมษายน 2553) ณ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ผู้นำประเทศสมาชิกได้ร่วมกันรับรองปฏิญญาหัวหิน ค.ศ. 2010 โดยมีแนวคิดหลัก คือ การบรรลุความต้องการและรักษาสสมดุลในการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน
ครั้งที่ 2 (5 เมษายน 2557) ณ นครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	ผู้นำประเทศสมาชิกได้ร่วมกันรับรองปฏิญญานครโฮจิมินห์ ค.ศ. 2014 โดยมีแนวคิดหลัก คือ ความร่วมมือในการบริหารจัดการลุ่มน้ำข้ามพรมแดนเพื่อความมั่นคงด้านน้ำ พลังงานและอาหารของลุ่มน้ำโขงภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ครั้งที่ 3 (5 เมษายน 2561) ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา	ผู้นำประเทศสมาชิกได้ร่วมกันรับรองปฏิญญาเสียมราฐ ค.ศ. 2018 โดยมีแนวคิดหลัก คือ การเพิ่มพูนความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนของประเทศสมาชิก ในการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และ ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของลุ่มแม่น้ำโขง

3. การประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ครั้งที่ 4 มีกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 2 - 5 เมษายน 2566 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว โดยรัฐบาล สปป.ลาว เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม และได้เรียนเชิญนายกรัฐมนตรี

จากประเทศสมาชิกและประเทศคู่เจรจา (จีนและเมียนมา) เข้าร่วมการประชุมฯ และจะร่วมกันรับรองร่างปฏิญญาเวียงจันทน์ ค.ศ. 2023 ในวันที่ 5 เมษายน 2566 โดยร่างปฏิญญาฯ เป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์เชิงนโยบายของประเทศสมาชิกคณะกรรมการแม่น้ำโขงในการมุ่งเน้นการดำเนินงานตามพันธกรณีของความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2538 มีแนวคิดหลัก คือ นวัตกรรมและความร่วมมือเพื่อความมั่นคงด้านน้ำและความยั่งยืนของลุ่มน้ำโขง

ทั้งนี้ สทนช. แจ้งว่า คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยในการประชุมครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2566 (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน) มีมติเห็นชอบร่างปฏิญญาเวียงจันทน์ ค.ศ. 2023 และกระทรวงการต่างประเทศ (กต.) (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) พิจารณแล้วเห็นว่า ร่างปฏิญญาฯ ไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย